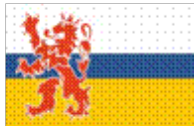

Protestantse Kerk Classis Noord-Brabant, Limburg en Réunion Wallonne

NIEUWSBRIEF HERFST 2025

Classispredikant

Ds. Marco Luijk

m.luijk@protestantsekerk.nl

06-52335285

Scriba per 1 dec 2025

Simon Middelkamp

Apollostraat 17

5258 AR Berlicum

Tel. 06-20596459

s.middelkamp@protestantsekerk.nl

Door deze Nieuwsbrief wil het Breed Moderamen van de classis Noord Brabant, Limburg en Réunion Wallonne kerkenraden, predikanten, kerkelijk werkers en andere belangstellenden informeren over ontwikkelingen en activiteiten in en rondom de classis.

Stuurt u deze nieuwsbrief a.u.b. door naar alle kerkenraadsleden en anderen waarvan u denkt dat ze er belangstelling voor hebben.

Kijk ook op de website van de classis: <https://www.classisbrabantlimburg.nl/>

In deze brief ruim baan voor de nieuwe scriba.

Verder in deze nieuwsbrief:

- Van de classispredikant. Spreken van de kerk.
- Brief over het Midden Oosten van de scriba
- Israëlzonntag
- Brief van de scriba - Moed
- Vertrouwenspersonen en Landelijke nieuwsbrief Veilige kerk en SMPR
- Project in de Kempen
- Waarderend leidinggeven
- De thuisgevers
- Regionale classicale avond Geef ze een thuis
- Dynamiek van wij-zij denken

Spreken van de kerk in deze tijd

Vorig jaar schreef ik n.a.v. de verklaring van de Micha groep, zie [Spreken van de kerk in deze tijd - Classis Noord-Brabant - Limburg en Réunion Wallonne \(classisbrabantlimburg.nl\)](https://www.classisbrabantlimburg.nl/spreken-van-de-kerk-in-deze-tijd)

Inmiddels zijn we weer een jaar verder, is het herfst en naderen de verkiezingen. En is het spreken van de kerk zo mogelijk nog ingewikkelder geworden. Toch heeft de classisvergadering een brief doen uitgaan naar de synode om de ontwikkelingen te agenderen voor een gesprek onder de titel:

WAAR IS DE STEM VAN ONZE KERK IN HET POLITIEKE DEBAT?

Verzoek van de Classis Noord-Brabant, Limburg en Réunion Wallonne aan de Generale Synode om zich publiekelijk uit te spreken over het radicaal-rechtse gedachtegoed.

De brief die is geschreven door dr. Huijzer, voorzitter van het College voor de Visitatie, is ingegeven door zeer ernstige zorgen over de verzuim in Nederland. Er wordt verwezen naar de Barmer Thesen uit de jaren dertig. Er staat:

“De Theologische Verklaring van Barmen maakt deel uit van de belijdenisgeschriften van onze kerk. In de inleiding op de Barmer Thesen schrijft de PKN dat de Barmer Thesen niet slechts een herinnering zijn aan het verleden, maar vooral een oproep in het heden. De Barmer Thesen herinneren eraan dat het kerkelijk belijden geen erfenis is die men bezit, maar één die steeds weer verworven moet worden om door te kunnen geven. Ook in de politiek moet de kerk zich laten horen, want zoals de tweede These zegt ‘Wij verwerpen de valse leer, als zouden er gebieden in ons leven zijn, waar wij niet Jezus Christus, maar andere heren zouden toebehoren, gebieden waar wij de rechtvaardiging en heiliging door Hem niet nodig hebben’. Deze tijd vraagt om een duidelijk spreken van onze kerk. Dit zijn geen tijden om te zwijgen, maar om te spreken. Dit zijn dagen waarin de kerk een ‘*Bekennende Kirche*’ moet zijn. Waarin de kerk moet staan in lijn met voorgangers als Dietrich Bonhoeffer en Karl Barth. Dit zijn dagen waarin het woord van Christus moet klinken. Luid, duidelijk en helder. En niet voor misverstand vatbaar. Dat spreken is aan ons, want zoals de kerkvader Augustinus zegt: de tijden overkomen ons niet alleen, wij vormen ze ook, ‘Wij zijn de tijden’.”

Het is denk ik goed dat deze zorgen met de synode worden gedeeld. De vraag is welke rol de synode en de classis hebben binnen onze gepolariseerde samenleving. Waar spreek je je wel over uit en waarover niet? Er zijn immers allerlei maatschappelijke thema's die binnen kerken en andere religieuze gemeenschappen tot spanningen leiden. Maar we staan voor een dilemma. We weten dat partijpolitiek niet verstandig is, maar zwijgen evenmin. Het evangelie biedt immers niet alleen voedsel voor de ziel maar inspireert ook om na te denken over een rechtvaardige samenleving, in het zicht op het Rijk dat komt.

Verskil van inzicht hoeft er niet toe te leiden dat je elkaar verliest, zeker niet in religieuze kring. Heeft Jezus ons immers niet opgeroepen als broeders en zusters met elkaar om te gaan? Ook waar we van mening verschillen? En is het uiteindelijk niet God zelf die ons aanvaardt? “Als je dat beseft, wordt het gemakkelijker de ander, ook met vreemde of zelfs afstotende opvattingen, te aanvaarden. Dat vereist de nodige zelfbeheersing, want alleen zo kun je het met elkaar uithouden.” Zo schrijft bisschop De Korte in het Nederlands Dagblad. “Het is belangrijk je niet in loopgraven te verschuilen en elkaar van een afstand te beschieten. Je inleven in de positie van de ander is vaak al de helft van de oplossing. De meeste gelovigen beseffen dat veel maatschappelijke thema's complex zijn. Tussen zwart en wit zijn grijsstinten, varianten en nuances te ontdekken.”

Dit zijn goede gedachten bij het verzoek van de classis. De vraag is natuurlijk, wanneer de synode het onderwerp agendeert, wat de synode er mee zal doen. Ik schat in dat de synode niet met een statement zal komen, want wat is de inhoud, en tot wie richt je je? En welke deskundigen betrek je? En wie is de kerk? De synode, de gemeente, de classis, de gelovige?

Het zou mooi zijn als er op een wijze over wordt gesproken die het hart van het geloof aangaat. En als er een verbinding wordt gelegd naar zaken waar we als kerken verstand van hebben, zoals de opvang van vluchtelingen, statushouders en mensen zonder status in de Pauluskerk in Rotterdam. Bovendien is het goed samen te werken met deskundigen en belangengroepen. En wellicht te komen tot een vorm van gesprekstafels waarbij verschillende stemmen mogen klinken zonder het gelijk helemaal eens te zijn. Hiervoor breek de nieuwe scribe dr. Kees van Ekris een lans in zijn brief:

“Ik wil luisteren naar wat in de kerk leeft, in alle regio’s van onze kerk, en dat door laten werken in hoe we beleid maken. Theologie, lokale ervaringen en kerkelijk bewustzijn moeten doorwerken in beleid. Met preses Trijnie Bouw ben ik bezig om een taak- en werkverdeling te maken. De preses met het accent op bestuur, beleid en processen en ik als scribe met de nadruk op theologie, visievorming en aanwezigheid in de breedte van onze kerk. Ik hoop hierin intensief samen te werken met de classispredikanten.

Ik beleef dit als een gezamenlijke roeping. De Tafels die ik wil organiseren zijn pogingen om met collega’s en allerlei kundige mensen in onze cultuur beraad te houden, af te stemmen. Waar moeten we het over hebben, welke bronnen hebben we, en welke bondgenoten? Welke argumenten zijn behulpzaam voor onze kerk, voor gemeenteleden en voor onze cultuur? Wat is de stem van het evangelie in deze tijd?”

Zie verder zijn brief over ‘moed’ [Brief van de scribe - Moed | Protestantse Kerk in Nederland](#)

De scribe schrijft ook over de verhouding tot Israël, de Palestijnen, en de vreselijke situatie in Gaza. “Van daaruit spreken we ons uit tegen het extreme militaire geweld dat de huidige Israëlische regering uitoefent in Gaza.” We bidden voor het Palestijnse volk dat van hun land verdreven wordt, en we bidden voor Israël opdat de regering tot inzicht komt en een menswaardig beleid zal hanteren.

De bisschop van Antwerpen is een vasten begonnen voor Gaza. In een interview in het ND zegt hij: “De akkoorden zijn een eerste stap. Uiteraard moeten eerst de gegijzelden dood of levend worden teruggegeven aan hun familie. Hamas heeft daar gedaan wat niet kan en niet mag. En het andere is dat het onredelijke geweld daar moet stoppen met de bombardementen en de geweldplegingen.”

De interviewer: U doet dit als bisschop van Antwerpen. Welk signaal wilt u als bisschop afgeven?

“Vooral dit: de sociale leer van de kerk gaat over het leven, de waardigheid van elke menselijke persoon, ongeacht cultuur, afkomst of godsdienst. En als kerk zijn we verplicht aan Jezus Christus en het evangelie om het ethisch besef daarover wakker te houden en helder te blijven zeggen: elk onschuldig slachtoffer is er één te veel. Het evangelie van Jezus is op dat punt zeer duidelijk en wij moeten achter de duidelijkheid van het evangelie gaan staan. Daarnaast ook dit: ook vele christenen in het Midden-Oosten zijn al sinds een eeuw een van de grootste slachtoffers van alle geweldplegingen en alle onrechtvaardigheden. Dat gaat niet enkel en alleen over die parochie in Gaza nu, maar over heel de regio. Ik wil een signaal afgeven van verbondenheid met onze eigen christelijke broers en zussen in het Midden-Oosten. We kunnen misschien niet veel doen aan hun situatie, maar wij zijn hen niet vergeten. En als derde punt: een bisschop moet

niet enkel handjes geven aan wie het goed doet of toespraken houden. Hij moet ook zelf de laarzen aantrekken en staan waar de geëngageerde christenen staan. Dus een bisschop moet de boer op gaan en daar zijn waar geëngageerde mensen het opnemen voor anderen of voor menselijke waarden.”

Zie verder het artikel hierna over de situatie in het Midden-Oosten.

In deze brief spreken we ook onze dank uit naar interim-predikant Pieter van Winden voor het mooie project in de Kempen dat hij heeft gecoördineerd.

Daarnaast nog een aantal andere onderwerpen en activiteiten in de classis, waaronder een oproep van de thuisgevers.

In deze verdeelde wereld wens ik ons toe dat we steeds weten terug te keren naar de vraag wat het evangelie van ons vraagt, en hoe wij weten bij te dragen aan een meer menswaardige wereld.

Ik wens u zegen op uw werk, voor uw gemeente en in uw persoonlijk leven.

Mijn hartelijke groet, namens het Breed Moderamen van de Classis Noord-Brabant, Limburg en de Réunion Wallonne.

In Christus verbonden,

Ds. Marco Luijk

Classispredikant Noord-Brabant, Limburg en Réunion Wallonne
tel. 06 52 33 52 85

Brief van de scriba: 'De situatie in het Midden-Oosten verscheurt mij'

"Graag wil ik met u enkele gedachten delen over de oorlog tussen Hamas en Israël en hoe wij als Protestantse Kerk in Nederland zoeken naar woorden om ons hiertoe te verhouden." Zo schrijft de nieuwe scriba dr. Kees van Ekris, in een brief aan de gemeenteleden.

"Geacht gemeentelid,

Graag wil ik met u enkele gedachten delen over de oorlog tussen Hamas en Israël en hoe wij als Protestantse Kerk in Nederland zoeken naar woorden om ons hiertoe te verhouden. Ik weet niet hoe het u vergaat, maar de situatie in het MiddenOosten verscheurt mij, zoals deze oorlog zoveel mensen verscheurt.

Je krijgt schroom om überhaupt iets te zeggen over dit 'gekmakende conflict', zoals de schrijfster Chaja Polak het noemde. En ik weet dat dit in veel families, vriendschappen en kerken ook zo wordt gevoeld. Het wordt bijna altijd ruzie. Dat maakt mismoedig en machteloos. Toch is het goed om er met elkaar over te blijven spreken en ook om te luisteren naar perspectieven waar je het niet mee eens bent. Dat hoort bij kerk-zijn. Je hebt elkaar nodig. Ik dacht: ik schrijf een brief en probeer uit te leggen wat de ziel is van de visie van onze kerk op dit vraagstuk.

In deze brief neem ik u mee in de gesprekken die ik, in mijn eerste weken als scriba, rond dit thema heb gevoerd. Het was een heftige maar ook leerzame periode. Ik sprak met veel

mensen uit de breedte van onze kerk, en ik begreep hun perspectief en hun hartstocht - hoezeer ze ook onderling verschilden.”

Zie voor deze belangwekkende brief verder [Brief van de scriba: 'De situatie in het Midden-Oosten verscheurt mij' | Petrus Magazine](#)

Israëlzondag op de website van de landelijke kerk

Op de eerste zondag in oktober geeft de Protestantse Kerk op een bijzondere manier uiting aan haar onopgeefbare verbondenheid met het volk Israël. De themazondag werd door de Nederlandse Hervormde Kerk ingesteld in 1949 om aandacht te geven aan de relatie tussen de christelijke kerk en het Joodse volk. Eerst stelde de hervormde synode voor om de Israëlzondag te laten vallen op de zondag vóór de Grote Verzoendag, maar vanaf 1950 is er een vaste zondag in het jaar: de eerste zondag in oktober. In 1984 wordt de Israëlzondag ook aan gereformeerde zijde officieel ingesteld. De Protestantse Kerk heeft deze tradities gevolgd. In dienen, leren en viëren zoekt de kerk de relatie met het Joodse volk. Waarom Israëlzondag?

Die relatie hoort niet alleen bij de Protestantse Kerk, maar is zo oud als de kerk zelf. De christelijke kerk is historisch en theologisch onlosmakelijk verbonden met het Jodendom. De kerk deelt in de aan Israël geschonken verwachting van het Koninkrijk van God, zo stelt de Kerkorde. Jezus was Joods, de eerste christenen waren Joods, en bij het lezen van de Bijbel is het goed om steeds bewust te zijn van de joodse wortels van de teksten. Wat betekent dat de kerk de Schriften samen met de synagoge leest? Wat betekent het dat de kerk gelooft in de God van

Israël? Het zijn deze vragen die de Israëlzondag ieder jaar opnieuw in ons oproept.

Wie meer informatie wil lezen, zie [Israëlzondag | Protestantse Kerk in Nederland](#)

Brief van de scriba - Moed

In zijn eerste collegiale brief als scriba deelt Kees van Ekris zijn visie op de kerk en zijn rol. Geïnspireerd door Etty Hillesum hoopt hij dat de kerk een plek is waar de vragen van deze tijd onderdak vinden, en waar tegelijk God en mensen onderdak vinden. Hij schrijft:

“Geachte collega,

In april, toen ik benoemd werd door de synode, las ik het dagboek van Etty Hillesum. Gesteerd door de heftige vragen van de tijd, schrijft zij dat ze hoopt dat die vragen in haar onderdak zouden vinden. En tegelijkertijd hoopt ze, zo schrijft ze op een heel intieme manier, dat God in haar onderdak vindt. Dat inspireert mij in het nadenken over de kerk. Ik hoop dat de kerk ook zo’n plek is waar de vragen van de tijd voelbaar en hoorbaar zijn, en waar tegelijkertijd God onderdak vindt. En waar dus ook de mensen met wie we leven, die we spreken en dienen, onderdak vinden. Dat vraagt moed.

“Ik hoop dat de kerk ook zo’n plek is waar de vragen van de tijd voelbaar en hoorbaar zijn, en waar tegelijkertijd God onderdak vindt.”

Aan het begin van mijn scribaat schrijf ik je graag deze collegiale brief. Ik hoop regelmatig te communiceren over hoe ik mijn rol als scriba wil invullen, welke observaties ik doe en welke dingen me bezig houden. Collegialiteit is erg belangrijk in onze gezamenlijke roeping in de kerk, en daar hecht ik aan.

Een voorbeeld van wat ik zie en meemaak. Enkele dagen geleden was ik bij een gesprek waar een boer zijn nood deelde. Over zijn financiële zorgen, over gek worden van bureaucratie, je gekleineerd voelen en soms radeloos zijn. Er zat iemand van het Leger des

Heils aan tafel die sprak over arbeidsomstandigheden van arbeidsmigranten in ons land, hoe je afgedankt wordt als je door je werk je knokkels breekt. Dat je dan, zonder genade, de deur gewezen wordt en het maar uit moet zoeken. En iemand sprak over gen Z; dat we in een postseculiere tijd terecht zijn gekomen, waarin jongeren zoeken naar richting en zin, en op zoek zijn naar mensen en plekken die daar iets van belichamen.

Impuls over kerk-zijn

Zo'n gesprek, al luisterend, geeft mij een impuls over kerk-zijn. We komen uit een periode waarin vaak de vraag klonk of we als kerk nog relevant zijn. Maar als ik daar aan tafel zit, is dat niet meer de vraag. Als we kerk zijn hoe we bedoeld zijn, een plek van barmhartigheid waar woorden klinken die waar zijn, soms scherp maar altijd ruim, van een tafel van rafelige mensen die honger naar hoop en genade, dan verdampt die vraag. Dan is dit, waar dit gebeurt, een gestalte van kerk-zijn die waarachtig is. Ongeacht of je dat nu beleeft met 30 of met 300 mensen. Ik hoop als scriba de beweging te stimuleren die de kerk niet problematiseert, maar die vanuit haar oermotieven leeft en werkt."

Voor de brief aan de collegae zie verder [Brief van de scriba - Moed | Protestantse Kerk in Nederland](#)

Vertrouwenspersonen in de classis

Het breed moderamen van de classis heeft gezien dat gemeenten heel goed kunnen samenwerken in het aanstellen van vertrouwenspersonen. Het is goed dat gemeenten elkaar vinden rond dit thema. Omdat we vertrouwen op de onderlinge solidariteit tussen gemeenten in het vinden van goede vertrouwenspersonen, zal het breed moderamen alleen aparte vertrouwenspersonen aanstellen wanneer gemeenten het echt niet lukt. Daar staat dan tegenover dat er wel beleid op het gebied van Veilige kerk door de kerkenraad moet worden vastgesteld en besproken in de gemeente. Ons advies blijft om twee personen aan te stellen, dat kan in regionaal verband, liefst een vrouw en een man, die niet te dicht bij de kerkenraad staan, en liefst ook een persoon die van buiten de kerk komt maar er wel affiniteit mee heeft. Hierbij kan gedacht worden aan samenwerking met een school of andere openbare instelling.

Dat gemeenten elkaar in regionaal verband opzoeken, juichen wij toe. Mocht u desondanks vragen blijven houden, of moeite houden met het vinden en aanstellen van vertrouwenspersonen, dan verzoeken we u contact op te nemen met de classispredikant. Dit geldt ook vragen rond de VOG verklaring. Hieronder de landelijke nieuwsbrief.

Nieuwsbrief Veilige Kerk en SMPR van de landelijke kerk September 2025

Er is de afgelopen tijd veel werk verzet in de meeste gemeenten op het gebied van Veilige Kerk. Hierbij vindt u het laatste nieuws van het team Veilige Kerk en SMPR.

VOG

Vanaf 1 juli 2025 is een VOG verplicht voor predikanten, ambtsdragers en vrijwilligers die werken met kwetsbare mensen binnen de kerk.

Deze maatregel is onderdeel van het bredere beleid rondom Veilige Kerk. Het aanvragen van een VOG helpt bij het creëren van een veilige omgeving voor iedereen. Het is belangrijk dat we als kerk verantwoordelijkheid nemen en preventief handelen. De Protestantse Kerk in

Nederland wil met dit beleid het belang van slachtoffers van (seksueel) misbruik en/ of grensoverschrijdend gedrag vooropstellen.

We horen dat sommige gemeenten tegen problemen aanlopen bij het aanvragen van een VOG vanwege het ontbreken van E-herkenning. In dat geval kunt u contact opnemen met het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken. Dit is een samenwerkingsverband van 26 christelijke kerken en 2 joodse gemeenschappen en behartigt hun gemeenschappelijke belangen bij de overheid. U kunt (individuele) ondersteuning krijgen van Ingrid Rombouts van het CIO. Zij kan u stap voor stap begeleiden bij het aanvraagproces. U kunt contact opnemen met Ingrid Rombouts door te mailen naar i.rombouts@cioweb.nl.

We horen ook over kleine gemeenten die het lastig vinden om alles op orde te krijgen en mensen te vinden die vertrouwenspersoon willen zijn. Wellicht kunt u overwegen met een andere gemeente samen te werken die al ervaring heeft met dit traject en met wie u vertrouwenspersonen kunt 'delen'. U kunt ook contact opnemen met uw classispredikant als u samenwerking met een andere gemeente zoekt.

Vertrouwenspersonen informatie

Alle lokale vertrouwenspersonen hebben onlangs of ontvangen binnenkort het informatieblad "Vertrouwenspersoon binnen de PKN".

In dit blad worden de taken en verantwoordelijkheden van vertrouwenspersonen binnen de Protestantse Kerk helder op een rij gezet. We raden aan om het informatieblad zorgvuldig door te nemen. In sommige gevallen kunnen de taken van een vertrouwenspersoon binnen de PKN afwijken van wat tijdens een opleiding is besproken. Met dit informatieblad hopen we u een duidelijk overzicht te geven.

Meldpunt SMPR

Het Meldpunt SMPR is er voor meldingen van misbruik binnen kerkelijke relaties. SMPR biedt een luisterend oor, begeleiding en advies aan melders, betrokkenen, kerkenraden en predikanten. De Protestantse Kerk in Nederland (PKN) participeert samen met andere kerkgenootschappen in dit meldpunt (zie www.smpr.nl).

Het team van SMPR bestaat uit een coördinator en een medewerker. Per 1 september is Mirjam Gijsbertsen gestart als coördinator. Samen met medewerkster Ted Bokhorst vormt zij het SMPR-team.

Wanneer sprake is van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag, is het goed om te weten dat er een deskundige vertrouwenspersoon van SMPR beschikbaar is om de benadeelde zorgvuldig te begeleiden. Daarnaast kunnen gemeentebegeleiders worden ingezet wanneer een gemeente wordt geconfronteerd met meldingen of klachten over (seksueel) misbruik binnen pastorale of gezagsrelaties.

De actuele bereikbaarheid van het meldpunt en meer informatie over het aanbod van SMPR zijn te vinden op de website: www.smpr.nl

Podcast BNN-VARA

Vanaf 15 september 2025 is een zevendelige podcast-serie van BNN-VARA te beluisteren over seksueel misbruik binnen de Protestantse Kerk. Deze podcast geeft veel informatie over hoe misbruik kan ontstaan en wat de gevolgen voor slachtoffers kunnen zijn. Alle informatie over deze podcast kunt u hier vinden: [Vloeken in de Kerk | NPO Luister](#)

De inhoud van deze serie kan gevoelens, herinneringen of vragen oproepen. Heeft u te maken (gehad) met seksueel misbruik in een kerkelijke relatie? Of raakt dit onderwerp aan uw eigen verhaal of dat van iemand in uw omgeving? Blijf er dan niet mee rondlopen. U kunt contact

opnemen met het Meldpunt SMPR. Wij bieden een luisterend oor en kunnen meedenken en u uitleg geven over mogelijke vervolgstappen, zoals het doen van een formele melding of het leggen van contact met een vertrouwenspersoon.

Onze medewerkers hebben geheimhoudingsplicht.

Op de homepage [Luisterend oor nodig? :: SMPR](#) vindt u de actuele bereikbaarheid van het meldpunt SMPR.

Afronding project in de Kempen

Het meerjarig project “Toekomstgericht Kerk-zijn in de Kempen” is op 1 september 2022 gestart met de benoeming van ds. Pieter van Winden als “regio-predikant”. Het project had als doel het vitaliseren van de gemeenteleden en de gemeenten binnen de combinatie PKN de Kempen. Het handhaven van de protestantse kernen in élk van de betrokken gemeenten wordt daarbij gezien als voorwaarde om in de toekomst van belang te kunnen zijn. Dit project was uitdrukkelijk een pilot om er lessen van te leren voor de toekomst.

Hoewel in een heel vroeg stadium werd gedacht aan vijf jaar, werd eind 2024 besloten het project te beëindigen omdat na drie jaar de einddoelen inmiddels voldoende in zicht kwamen.

De voor deze fase gestelde doelen waren in het projectplan gedefinieerd binnen een viertal resultaatgebieden d.i.

- A) Bestuurlijke vernieuwing
- B) Versterking inhoudelijke motivatie Samen Jong (vitalisatie)
- C) Intensiveren van de samenwerking tussen de gemeenten
- D) Naar buiten treden; “kerk-zijn in de wereld” .

Dank

Als breed moderamen van de classis zijn we ds.

Pieter van Winden dankbaar voor zijn onvermoeibare inzet de afgelopen drie jaar. Met zijn enthousiasmerende persoon heeft hij heel veel in beweging gekregen en gezorgd voor nieuw vuur in de Kempen. Er zijn veel mooie dingen gebeurd, en er waren soms ook taaie processen, vooral op bestuurlijk vlak. Er is hard gewerkt aan de toekomstbestendigheid van de gemeenten en dat er nu een regionaal kerkelijk bureau komt in samenwerking met kerkrentmeesters uit Eindhoven is een pracht van een resultaat. De samenwerking van de kerkenraden had inniger gekund, maar zoals ook op andere plekken in de kerk hebben deze processen veel tijd nodig. Goed is dat dit de vitalisering niet in de weg heeft gestaan en dat er nu een KemperPodium is gestart en er meerdere groepen functioneren. Daarmee noem ik al het tweede punt: werken aan de toekomstgerichtheid van de gemeenten. Juist op dit punt heeft Pieter veel bereikt. Er is een inhoudelijke verdieping in werking gezet over het kerk-zijn in deze tijd en op deze plaats. Dit heeft geresulteerd in bestuurlijke aanpak en in een reeks van activiteiten.

Pieter, dank voor je grote gedrevenheid en de manier waarop je elke tegenstem ernstig nam en vervolgens meenam in je manier van werken. En dank ook voor je positieve

uitstraling en de goede manier van samenwerken. Fijn dat je deze pilot hebt willen doen, en je hebt ons veel gegeven om mee verder te werken.

Zie verder [Afronding project in de Kempen - Classis Noord-Brabant - Limburg en Réunion Wallonne](#)

Namens het breed moderamen, Marco Luijk, classispredikant

Training Waarderend leidinggeven

Ingezonden door Theo Hettema

Een predikant of kerkelijk werker geeft leiding aan het gemeenteleven of een deelgebied daarvan. Dat is een hele taak, waarvoor je niet altijd goed bent toegerust. Vanuit het werkverband voor Waarderende gemeenteopbouw biedt Theo Hettema een training aan in Waarderend leidinggeven.

In deze training leer je met de methodiek van waarderende gemeenteopbouw te kijken naar jouw leidinggeven als predikant of kerkelijk werker.

Niet vanuit het oplossen van problemen en het moeten tackelen van onwillige personen, maar door het methodisch kijken naar bloeifactoren en mogelijkheden. De training geeft je nieuwe inzichten om te kunnen leiding geven. Je gaat eerder kansen en mogelijkheden te zien dan belemmeringen en onmogelijkheden. De training vindt plaats in Amersfoort, in het Kruispunt, Terschellingkade 22 (vlakbij NS-station Amersfoort-Vathorst) op donderdag 2 oktober en 6 november 2025, steeds van 10 tot 15.30 u.

In iedere bijeenkomst verken je theorie, oefen je met werkvormen en breng je je eigen ervaringen en casussen in.

Kosten: € 380,--. De training heeft een omvang van 2 ec studiepunten in de nascholing.

Voor meer informatie en opgave: <https://www.met-andereogen.nl/trainingwaarderend-leiding-geven/>

De thuisgevers - huisvesting kansen voor statushouders en spoedzoekers

De Thuisgevers helpt statushouders (vluchtelingen met een verblijfsvergunning) en spoedzoekers (mensen die snel een woning nodig hebben) aan een tijdelijke plek om te wonen. Ze geven ze een warm welkom en begeleiden bij het opbouwen van een nieuw leven. Een heel aantal gemeenten in onze classis stelt reeds gebouwen beschikbaar.

De Thuisgevers is een non-profitorganisatie die samenwerkt met gemeenten, provincies en maatschappelijke partners, om snel tijdelijke woonruimte te realiseren voor statushouders. Of het nu gaat om een leegstaande woning, kerk, kantoor, school, pastorie, horecapand of bedrijfspand - zij zorgen dat het pand tijdelijk een veilige bestemming krijgt. Met de HAR-regeling (Hotel- en Accommodatieregeling) en andere Rijksmiddelen kunt u rekenen op langdurige en gegarandeerde verhuur - zonder dat huurders huurrechten opbouwen.

Gegarandeerde huurinkomsten: de gemeente is de huurder, niet de bewoner. U loopt dus geen betalingsrisico.

Tijdelijke verhuur: het pand komt na afloop gegarandeerd vrij, u behoudt de volledige zeggenschap.

Langdurige zekerheid: contracten lopen minimaal één jaar, vaak langer.

Laag risico: er worden duidelijke afspraken gemaakt over het herstel bij eventuele schade aan het pand.

Ontzorging: afspraken over beheer en gebruik worden gemaakt met de gemeente.

Kortom, een menswaardig alternatief voor een leegstaand gebouw in uw gemeente. Het menselijke gezicht van de kerk, als gevolg waarvan statushouders zich gezien en geholpen weten.

U kunt contact opnemen met www.dethuisgevers.nl

• welkom@dethuisgevers.nl | 06 2190 3658

UITNODIGING REGIOAVONDEN 'GEEF ZE EEN THUIS'

Geef ze een thuis | Wat kan jouw kerk betekenen voor vluchtelingen?

Veel kerkelijke gemeenten zijn betrokken bij mensen die naar Nederland zijn gevlucht. Ze zetten zich in voor asielzoekers, geven steun aan mensen zonder papieren of regelen woonruimte voor statushouders. Kerk in Actie nodigt jouw gemeente uit om ook mee te denken én te doen.

Tijdens een speciale regioavond hoor je inspirerende verhalen, krijg je praktische handvatten en ontdek je hoe jouw gemeente concreet verschil kan maken. Zo vertellen De Thuisgevers hoe je kunt helpen met een woning, als buddy of op andere manieren.

Kom naar de regioavond bij jou in de buurt en laat je inspireren. Samen geven we vluchtelingen een thuis.

Eindhoven - dinsdag 18 november, 19:30 uur - Adventskerk, Camphuysenstraat 4

Oosterhout (NB) - donderdag 20 november, 19:30 uur - Prot. chr. centrum De Beuk, Rulstraat 4 te Oosterhout

Meer info en aanmelden: [Regioavonden - Hulp aan vluchtelingen](#) | [Protestantse Kerk in Nederland](#)

Oecumenische lezing over wij-zij denken

Ingezonden door ds. Erica Scheenstra, PG Den Bosch

Publiekslezing door Bart Brandsma: Doorbreek de dynamiek van het wij-zij denken

Maandagavond 19 januari 2026, 20.00 uur
Grote Kerk, Kerkstraat 20,
's-Hertogenbosch

Wij-zij denken heeft impact. Het verrijkt en bedreigt. Door polarisatie kan de stabiliteit van onze samenleving op het spel komen te staan. Hoe zorgen we ervoor dat we elkaar niet verliezen? Daarvoor heb je inzicht nodig: hoe werkt wij-zij denken? En handvatten: wat kun je doen en zeggen, zodat je je overtuiging kunt uitdragen zonder hardvochtig te zijn.

Spreeker van deze avond is de invloedrijke filosoof Bart Brandsma. Als resultaat van zijn denkwerk, antwoorden zoekend op het fenomeen wij-zij denken, ontwikkelde hij het Denkkader Polarisation. Hiermee traint hij professionals, zoals agents, burgemeesters, ministers en docenten om effectief posities kiezen, hun (on)mogelijkheden te onderkennen en een polarisatiestrategie uit te zetten.

Tijdens de Publiekslezing met de titel 'Doorbreek de dynamiek van het wij-zij denken' vertelt Bart Brandsma over dat Denkkader Polarisation. En hij geeft een mini-training waarin de aanwezigen worden uitgenodigd om hun persoonlijke polarisatiekaart te maken. Ook legt hij de game changers zó uit, zodat iedereen er na afloop mee aan de slag kan. Eenvoudig, maar ook zéér uitdagend! Zie ook www.insidepolarisation.nl

De Publiekslezing is vrij toegankelijk. Een gift na afloop wordt op prijs gesteld.

Deze bijeenkomst wordt georganiseerd door de Protestantse Gemeente Den Bosch i.s.m. de classis van de Protestantse Kerk in Nederland en het Bisdom van 's Hertogenbosch in het kader van de Week van Gebed voor de Eenheid van de Christenen.

Kijk ook op de website van de classis: <https://www.classisbrabantlimburg.nl/>

GELOOF

HOOP

LIEFDE